

Kollektivtrafikförvaltningen
Anette Lennqvist
Tel: 021-48 18 397

Datum
2020-11-26

Diariernr

Ert datum
2019-11-05

Er beteckning

YTTRANDE KRING NÄMNDINITIATIV GÄLLANDE ATT HOT OCH VÅLD MOT CHAUFFÖRER MÅSTE MINSKA

Jenny Landernäs, Gunnar Björnstad och Patrik Andrén, samtliga (M) lämnade vid kollektivtrafiknämndens sammanträde 2019-11-05 nämndinitiativ med följande förslag:

- Att frågan lyfts i nämnden både ur perspektivet nuläge och förebyggande framåt.
- Se relevant statistik kring hot och våld, tillbud och incidenter, skadegörelse i och kring bussen.
- Ta del av relevant medarbetarsvar kring trygghet och säkerhetsfrågor
- Få redovisat hur säkerhetsarbetet tillsammans med det trygghetsskapande arbetet bedrivs idag, utifrån helhetsperspektiv och förändringar m a a revisionsrapporterna.
- Se förbättringsförslag för hot och våld mot chaufförer ska minska.

Yttrande

Kollektivtrafikförvaltningen

Kollektivtrafikförvaltningen deltar i konferenser och nätverksträffar som anordnas av Svensk kollektivtrafik och stiftelsen Tryggare Sverige rörande "trygghet i kollektivtrafiken". Kollektivtrafikförvaltningen har även en representant i brottsförebyggande rådet som samverkar med Svealandstrafiken kring frågor som rör hot och våld inom kollektivtrafiken. Kollektivtrafikförvaltningen genomför medarbetarundersökning inom förvaltningen med frågeställningar som berör arbetsmiljö och hot och våld. Svealandstrafiken arbetar direkt med ärenden som rör hot och våld mot chaufförer.

Svealandstrafiken

Incidenter med inslag av hot och våld är ett problem som ständigt ökar i samhället och särskilt i yrkesgrupper som arbetar med service med kundkontakt. Svealandstrafiken AB arbetar hela tiden aktivt med arbetsmiljöfrågor där innehåll av hot och våld förekommer riktat mot personal i yttre tjänst som bussförare, trafikledare, resurspersonal, kontrollanter och servicepersonal, mekaniker.

Nuläget:

Medarbetare som är bussförare, trafikledare, resurs eller kontrollanter får utbildning genom kraven i YKB (yrkeskompetensbevis) där innehållet håller hög kvalitet i delar som kundbemötande, konflikthantering samt vad lagen säger om hur hen får skydda sig.

Resurspersonal är bussförare i grunden som har en extra uppgift att vara som ett stöd för förarna där det bedöms att risken är stor att det kan hända incidenter. Det

kan vara när bussarna stå ner i centrum i väntan på avgång eller vid ändhållplatser som ligger ensligt till kanske i mörker. De är bilburna och kan visa sig innan bussen kommer till platsen vilket har en avskräckande effekt och är förebyggande. När Svealandstrafiken tvingas ta en förare ur trafik kan en resurs ta över och framföra bussen så att inget onödigt avbrott i trafiken behöver uppstå.

Ett första samtal görs så fort det går för att därefter besluta vad mer krävs i krisbearbetning där antingen akutsjukvården eller företagshälsovården fortsätter stödet för den drabbade med uppföljning.

Kamerabevakning finns ombord på samtliga bussar som Svealandstrafiken AB kör kollektivtrafik med i Västmanland. Avspelade sekvenser används för att utreda brott och försäkringsärenden vid olyckor.

Rakelradio är det som används för kommunikation i Västmanland dels mellan bussar och trafikledning och resurs. Personlarm kan aktiveras av föraren eller personal som har en handenhet rakel. Larmet går till trafikledningen som har medhörning och kan avgöra vilka åtgärder som behöver sättas in. Trafikledningen är alltid på plats så länge bussar och förare är ute i arbete.

Avtal finns med väktarbolag som kan sättas in som resurs och stöd i områden där Svealandstrafikens egen personal inte når fram inom rimlig inställetid, som ute i länet. Trafikledningssystem finns där trafikledaren har överblick var bussarna befinner sig med GPS teknik.

Statistik:

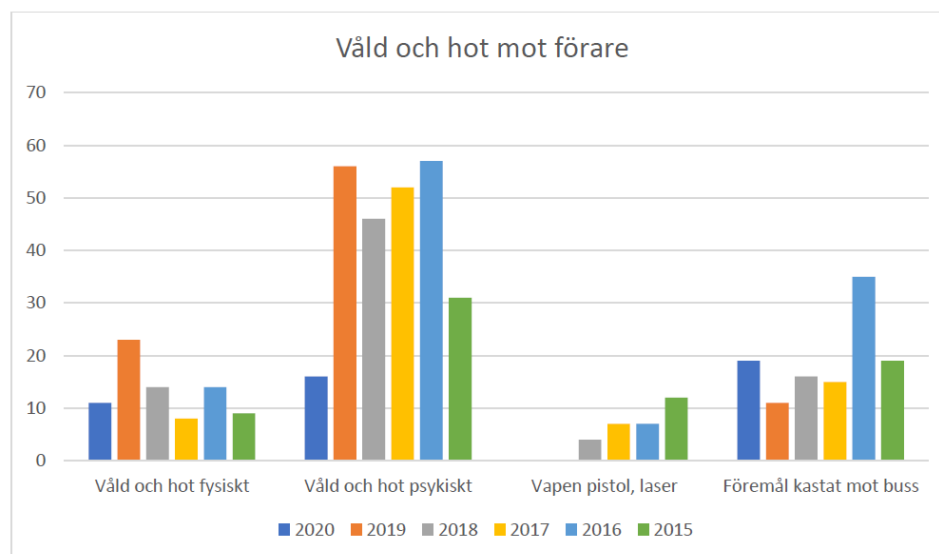
Svealandstrafiken AB arbetar aktivt med incidentrapportering och uppföljning samt genomgång med fackliga representanter.

IA systemet används för att samla de incidenter som förekommer riktat mot medarbetare.

Svealandstrafiken har startat ett projekt för att se över förarnas arbetsmiljö ombord på fordonen.

Möjlighet att ta fram statistik finns uppdelat på olika kategorier som hot och våld. Systemet har nyligen tagits i bruk och arbete med att ta fram uppgifter pågår.

Incidenter med inslag av hot och våld riktat mot förare i Västmanland gällande perioden 2015 till 2020-11-18

Analys från Svealandstrafiken

2020 är bara del av året och viss ökning kommer det att bli. En förklaring till låga tal är stängda framdörrar och distansering ombord från 17/4 2020 och framåt. Verbala hot riktat mot förarna har ökat med åren, med det gör det även i samhället i övrigt. Fysisk våld ligger dock på en låg och stadig nivå. Svealandstrafiken kör omkring 36000 resenärer per dag i Västmanland och cirka 85% utgörs av Västerås stadstrafik. Det förebyggande arbetet med att göra förarens arbetsmiljö så säker det bara går är ett ständigt pågående arbete.

Kontakt med Kollektivtrafikförvaltningen har påbörjats med vilken statistik och formen för överförande till FRIDA systemet som ägs av KTF med innehåll av hot och våld.

Skadegörelse vad gäller bussar så är det Svealandstrafiken AB som är ägare av fordonet. Statistik finns. Annan skadegörelse som busskurer är det KTF som hanterar.

Enkät:

Svealandstrafiken AB har arbetsgivaransvaret och genomfört enkätundersökningar i olika frågeställningar som arbetstider och arbetsmiljön.

Förebyggande:

Risikanalyser och riskbedömningar genomförs för att kunna sätta in åtgärder men även för att förebygga så att insatserna har verkan och blir förebyggande. Antalet riskbedömningar och riskanalyser har under året varit stort ur ett arbetsmiljöperspektiv på grund av pandemin.

Arbete med att ta fram skydd som monteras vid föraren pågår i detta nu och blir då ett förstärkt skydd mot hot och våld.

Möjlighet att arbeta på olika tjänstelistor finns att tillgå där föraren kan välja tidig eller sen förläggning av arbetstiden. Då behöver hen inte arbeta de passen som är jobbigast.

Kollektivtrafikförvaltningen medverkar i BRÅ tillsammans med Svealandstrafiken. Samverkansavtal med fackliga grupper finns och där frågor om inslag av hot och våld arbetas med.

Förslag till beslut

Nämndinitiativet anses besvarat